

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.
Ovaj prijevod financiran je uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund) i kao takav ne obvezuje Sud. Za više informacija vidjeti detaljnu napomenu o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.
This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.
La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obavještajna bilješka o praksi Suda br. 131

Lipanj 2010

Schalk i Kopf protiv Austrije - 30141/04

Presuda 24.6.2010 [Drugi odjel]

Članak 14.

Diskriminacija

Nemogućnost sklapanja braka istospolnog para: *nema povrede*

Članak 8.

Članak 8. st. 1.

Poštivanje obiteljskog života

Istospolni par koji zajedno živi u stabilnoj vezi uživa "obiteljski život": *članak 8. primjenjiv*

Članak 12.

Nemogućnost sklapanja braka istospolnog para: *nema povrede*

Činjenice – 2002. godine podnositelji zahtjeva, istospolni par, zatražili su od nadležnih vlasti dozvolu za sklapanje braka. Sukladno domaćem pravu brak je mogao biti sklopljen samo između osoba različitog spola i zahtjev podnositelja je stoga odbijen. Odlučujući o njihovoj ustavnoj tužbi, Ustavni sud je zaključio da ni austrijski Ustav niti Europska konvencija ne zahtijevaju proširenje pojma braka, usmjerenog ostvarivanju roditeljstva, na veze drugačije vrste te da zaštita istospolnih zajednica prema Konvenciji nije obvezivala na promjenu zakonskih odredbi o braku. Dana 1. siječnja 2010. u Austriji je stupio je na snagu Zakon o registriranom partnerstvu koji je imao za cilj uspostaviti formalni mehanizam za priznavanje i davanje pravnog učinka istospolnim zajednicama. Iako je taj zakon predviđao partnerima mnoga prava i obveze slične onima bračnih drugova, neke su razlike ipak postojale, posebice činjenica da istospolni parovi nisu imali pravo na posvojenje niti na umjetnu oplodnju.

Pravo – Članak 12.: Sud je prvenstveno razmotrio da li se pravo na brak zajamčeno Konvencijom "muškarcima i ženama" može primijeniti i na situaciju podnositelja zahtjeva. Iako je samo šest država članica Vijeća Europe dozvoljavalo sklapanje braka istospolnih parova, odredbe Povelje o temeljnim pravima Europske unije koje su dozvoljavale pravo na brak nisu spominjale muškarce i žene, te se stoga moglo zaključiti da se pravo na brak ne mora u svim okolnostima ograničiti na brak između osoba različitog spola. Stoga se nije moglo zaključiti da se članak 12. nije primjenjivao na pritužbu podnositelja zahtjeva. U isto vrijeme Povelja je odluku da li dozvoliti brak istospolnih parova prepuštala nacionalnom pravu država članica. Sud je naglasio da su domaće vlasti bile u najboljem položaju ocijeniti i odgovoriti na potrebe društva u ovom području, budući da je brak imao duboko ukorijenjene socijalne i kulturalne konotacije koje su se uvelike razlikovale od jednog do drugog društva. Zaključno, članak 12. nije nametao obvezu tuženoj državi da istospolnim parovi omogući pristup sklapanju braka.

Zaključak: nema povrede (jednoglasno).

Članak 14. u svezi s člankom 8.: Zbog brzog razvitka socijalnih stavova prema istospolnim zajednicama u posljednjem desetljeću u Europi, bilo bi umjetno za Sud da ostane pri mišljenju da takvi parovi ne mogu uživati "obiteljski život". Iz tog razloga je zaključio da veza podnositelja zahtjeva, istospolnog para koji živi zajedno u stabilnoj vezi, potpada u opseg pojma "obiteljskog života", baš kao što bi to bio slučaj da se radilo o heteroseksualnom paru u istoj situaciji. Sud je opetovano nalazio da je različito postupanje utemeljeno na seksualnoj orijentaciji zahtijevalo posebno ozbiljne razloge kako bi se smatralo opravdanim. Moralo se pretpostaviti da su istospolni parovi bili jednako sposobni ulaziti u stabilne i predane veze kao i heteroseksualni parovi; stoga su se nalazili u relevantno sličnoj situaciji glede potrebe pravnog priznanja njihove veze. Međutim, budući da je Konvenciju valjalo tumačiti kao cjelinu, imajući na umu gornji zaključak da članak 12. nije nametao obvezu državama da omoguće istospolnim zajednicama sklapanje braka, Sud nije mogao prihvatiti argument podnositelja zahtjeva da bi takva obveza mogla proizlaziti iz članka 14. u svezi s člankom 8. Ono što je valjalo utvrditi jeste je li država trebala osigurati podnositeljima zahtjeva alternativni način pravnog priznanja njihovog partnerstva išta ranije od 2010. Unatoč pojavi tendencije pravnog priznavanja istospolnih zajednica, ovo se područje još uvijek ima smatrati kao pravno područje u razvoju bez uspostavljenog konsenzusa u kojem države uživaju slobodu procjene glede trenutka uvođenja zakonodavnih promjena. Austrijsko pravo odražavalo je ovakav razvoj; iako nije bilo predvodnica, austrijsko zakonodavstvo ne može se kritizirati zbog toga što nije ranije usvojilo Zakon o registriranom partnerstvu. Konačno, činjenica da je taj zakon sadržavao određene materijalne razlike u usporedbi s brakom u području roditeljskih prava u velikoj je mjeri odgovaralo trendu u ostalim državama članicama koje su usvojile slične odredbe. Štoviše, budući da podnositelji zahtjeva nisu tvrdili da su izravno pogođeni ijednim od ograničenja roditeljskih prava, Sud nije detaljno razmotrio svaku od tih razlika budući da bi to premašilo konkretan zahtjev.

Zaključak: nema povrede (četiri glasa prema tri).

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava
Ovaj sažetak, sastavljen od strane Tajništva, ne vezuje Sud.

© Vijeće Europe/Europski sud za ljudska prava, 2012.

Službeni jezici Europskog suda za ljudska prava su engleski i francuski. Ovaj prijevod je financiran uz podršku Zaklade za ljudska prava Vijeća Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Ovaj prijevod ne obvezuje Sud niti je isti odgovoran za njegovu kvalitetu. Prijevod se može preuzeti iz HUDOC baze podataka sudske prakse Europskog suda za ljudska prava (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka s kojom ga je Sud podijelio. Prijevod se može umnožavati u nekomercijalne svrhe pod uvjetom da se navede puni naziv predmeta, zajedno s naznakom autorskih prava i referencom na Zakladu za ljudska prava. Ukoliko se bilo koji dio ovog prijevoda namjerava koristiti u komercijalne svrhe, molimo kontaktirajte publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.